

črnili slovensko „belo“ Ljubljano — nemškutarski dopisniki dunajskih, graških in tržaških listov. — Pa laž ima kratke noge — in potepeno poskrili se bodo lažniki — Ljubljana pa ostane „bela“ in slovenska.

— Mestni župan gosp. Grasselli odpeljal se je pretekli teden v Beč ter je imel minuli petek in soboto daljne razgovore z merodajnimi vladinimi osebami. Namen županovega potovanja bil je očitno ta, da vladi pové resnico o zadnjih dogodbah v Ljubljani. Kakor čujemo, je gospod župan po vsem častno izvršil to svojo nalogo.

— Birmancev bilo je minule praznike v Ljubljani izredno veliko. V nedeljo dopoldne se je v stolni cerkvi vse trlo in enako poino bilo je tudi popoldne. V ponedeljek pa ni bilo več gnječe. Vreme bilo je oba dneva ugodno, solčno, pa ne prevroče. Danes pa curkoma dež lije.

— Za rankega Božidar Raič-a maševala se je minuli petek ob 9. zjutraj sv. maša, h kateri je klub desnega središča razposlal vsem poslancem vabila. Sv. mašo imel je državni poslanec gosp. kanonik Klun. med mašo pa so prepevali ginljivo slovenski vseučiliščniki. Mrtvaška svečanost vršila se je v cerkvi onega Minoritskega samostana v Alsterskem predmestju, v katerem je stanoval pokojnik.

Pri maši navzočih je bilo krog 50 poslancev, med njimi grof Hohenwart, vit. Groholski in minister Pražak, izmed levičarjev bil je navzoč edini baron Masion, južno-štajerski poslanec.

— Dr. Duhatsch, bivši Mariborski župan in državni poslanec levičarske stranke, obolel je, kakor „Sl. N.“ piše na možganih tako nevarno, da je težko pričakovati zopetnega ozdravljenja.

— Letošnja košnja pričela se je v Ljubljanski okolici včeraj. Trava je prav lepa in gosta, žalibog bo dežvanje zelo oviralo sušenje, ako se kmalu zopet ne zvedri.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V vseh političnih krogih vzbuja še zmiraj največjo pozornost cesarjevo ročno pismo do nadvojvode Albrechta. — Cesar kot glava vladajoče rodbine naše dal je s tem pisanjem zadostenje najbolj zasluženemu in najbolj češčenemu nadvojvodu, zadostenje najvišjemu nadzorniku naše avstrijsko-ogerske vojne; zadostenje je v tem pisanju vsi naši vojni, oger-skim politikom in izrekoma sedaj premogočnemu ministru predsedniku Tisz-i pa je to dokaz trdne cesarjeve volje, da nikdar nikoli ne bode pripustil, da bi se še zadnja vez v državi, ki je ravno v skupni vojni — trgala.

Na Ogerskem je tudi po tej cesarjevi besedi vse utihnilo, v zbornici poslancev ni nihče nič več črhnil, samo izgredi v peštanskih ulicah ponavljali so se še do četrtka ponoči. Ta večer pa je policija s pomočjo vojaštva iznenadila poulične razsajalce v tem, da je skoraj 2000 ljudi zajela tako, da se nikdo ni mogel umakniti. Druhal to videti začela je javkati in policija pričela je potem prebirati vjete tičke. Najprej izpustili so ženstvo in pa druge spodobnejše ljudi, kateri so mogli skazati, od kod in kaj so. Nazadnje pa je ostalo nad 500 oseb jako dvomljive vrste: potepuhi, tatje in drugi dolgo iskani hudodelci, kateri so si pri pouličnih izgredih shajali z nameni, kateri so se zadnje večere uže kazali v ropanju nekaterih prodajalnic.

Državni zbor avstrijski pričel je minulo sredo splošno razpravo o carinski tarifi. Levica je takoj s prvimi svojimi govornikom pokazala prave namene svoje

pri tej razpravi. Koj prvi govornik, bivši trgovinski minister Chluměcki spustil je dolg, deloma oster govor, v katerem si je prizadeval dokazati, kako slabo je postopala sedanja vlada pri sedanjih razpravah z Ogersko, kako je slabo zastopala koristi tostranske državne polovice, kako vse drugače pa je bilo to leta 1877., ko je bil on minister. Chluměcky tožil je gledé nekaterih zadev sedanjo vlado naravnost, da je zanemarjala svojo dolžnost.

Da vlada na tako besedovanje ne bo molčala, jasno je bilo uže naprej in zato je vse pozorno poslušalo, ko sta se takoj dva ministra oglasila k besedi, namreč denarni minister Dunajevski in pa trgovinski minister Pusswald. Zadnji odgovarjal je izključno stvarno pa tudi mnogokrat oistro na očitane predgovornikov, minister Dunajevski pa si je prav dobro privoščil bivšega ministra Chluměcky-a. Na drobno mu je razložil dogodbe leta 1877., izrekoma mu je naglašal nezmožnost tedanje vlade in državno zbornice večine in kot najboljši dokaz tega navedel je okoliščine, da je vlada tedaj samo s pomočjo opozicije, namreč konservativcev in pa poljskega kluba mogla dognati pogodbo, danes upa minister, da se opoziciji ne bo posrečilo zagojzdo vbiti v vrste večine, ker se je ta iz preteklosti nekaj naučila. — V petek bila je po „velikem“ govoru Plenarjevem in pa poročevalčevem splošna razprava o carini dognana in prešlo se je na drobno razpravo, za kar je glasovala skoraj vsa zbornica. — Potem se je sprejel še predlog o zborovanju plač uplentom. — Danes nadaljuje se nadrobna razprava o carinski tarifi. Pričakuje se, da se pred sv. Rešnjim telesom pretrga sedanje zborovanje.

Trst. — V petek naznanil je zdravnik enega tržaškega okraja, da se je pripetil sumljiv slučaj bolezni. Komisija podala se je tje in ker ni bilo mogoče bolnika prenesti v bolnico za kolero obolelega, zaprla se je dotična hiša. Bolnik je še tisti dan umrl. Oboleli delal je na brodu „Sansone“, na katerem se je pripetil prvi slučaj kolere.

Mestni zastop sklenil je minuli četrtek povodom sklepa, da se mora odpraviti prosto pristanišče, spomenico podati obema zbornicama, v kateri se v prvi vrsti prosi, naj se še dalje ohrani stoletno prosto pristanišče tržaško, ako pa to ne, prosijo pa za novo železnično zvezo Rudolfove železnice s Trstom, dalje za premembo hišnonajemnega davka, zboljšanje stanja trgovinskega brodarstva, izrekoma morale bi se razširiti zapadne brodarske črte.

Razumljive so tudi nam vse te prošnje in gotovo smo zadnji, ki bi se noteli protiviti opravičenim zahtevam, ako pa država ne štediti in ni štedila pri Trstu, tedaj pa naša država sme in mora zahtevati, da Trst in Tržačani ne škilijo ven čez avstrijske meje. In da se to ne bo dalje godilo in pa, da tudi nikdar siti „trilas“ ne bo prežal po Trstu, je vladi dolžnost, z vsemi silami podpirati razvoj slovenstva na Primorskem zmiraj in povsod. Vsaka druga politika je naši državi vsaj silo nevarna, ako ne pogubna.

Hrvatska. — Domoljubni in neodvisni tukajšnji krogi opazovali so z največjo pozornostjo zadnje dogodbe v Budim-Peštu. Da tako pride, se je uže zdavnej prerokovalo, in ako je za Madjarsko pomenljiv spominek Hencijev, je za-njo in za hrvatsko politiko sploh še mnogo bolj pomenljiv zagrebški spominek bana Jelačića. Narod hrvatski spominjal se je te dni bolj živo, kot sicer slav-nih, domoljubnih činov Jelačića bana in hrvatskega naroda iz one dobe, ko je Madjarstvo prvič „rešilo“ našo državo, drugič se je to zgodilo po najnovejših izrekih madjarskih zgodovinarjev leta 1866., ko je zvesti naš pruski „zaveznik“ z severa, drug „dobri“ sosed pa z

juga napadel našo državo. Takrat so tudi madjarske prostovoljske čete pripomogle k osodepolni zmagi Pruske.

Nemška. — Naravno prevladava sedaj prevrat na Bavarskem vse druge dogodbe na polji političnem. Knez Bismark izrekel je baje, da je njemu vse po volji, kar se ukrene na korist Bavarske, samo eno je baje prepovedal, da se ne pozove ministerstvo Frankenstein (to je izmed katoliškega središča). Dobri poznalci bavarskih razmer pa trdijo, da se bo to vendar-le zgodilo, ker je katoliška stranka tam vkljub hudim pritiskom vedno ostala v večini in se je pod pritiskom Lutzovega vladanja celó okrepčala. V obče se sodi, da bo nov vladar kmalu k vladanji pozval katoliško stranko.

Kralj dospel je na grajščino „Berg“, kamor ga je povabila vladina komisija. grof Holnstein, baron Washington in pa blagajniški tajnik Klug so ga tam pričakovali; ravno tako novo nastavljen njegov zdravnik in drugo spremstvo.

Odstavljeni kralj prišel je vsled povabila vladine komisije zadovoljen na grajščino „Berg“, na videz popolnoma pomirjen. Spremljal ga je zdravnik dr. Gudden in binkoštno nedeljo dopoldne sprehajala sta se v mirnih razgovorih po parku (tako imenovanem jelenskem parku). Popoldne je kralj nagloma kosil, kar se navadno godí krog 5. ure. Po kosilu šla sta zopet kralj in dr. Gudden na sprehod zad pustivši stražnike, kmalu potem, kakor se sodi, nekoliko pred 7. uro zvečer, pa je storil kralj grozovito žalostno smrt v Štarnberškem jezeru za saboj v smrt potegnivši tudi zdravnika dr. Gudden-a.

Telegrami, zadevajoči ta tragični konec zblaznelega kralja, se glasé:

Monakovo 14. junija. Policijsko ravnateljstvo po plakatih objavlja, da je kralj včeraj zvečer ob 6³/₄ uri, ko se je v parku grajščine Berg sprehajal, v Štarnberško jezero skočil. Zdravnik Gudden, ki je skušal rešiti ga, je tudi utonil.

Monakovo 14. junija. Pri dopoludanskem sprehodu pogovarjal se je kralj prav mirno z dr. Guddenom na klopi v jelenskem parku; zvečer je hitro večerjal in šel pustivši paznike zdej zopet z Guddenom šetat blizu omenjene klopi. Ponoči ob 11. uri so obeh trupli v jezeru našli; na bregu ležala sta dva dežnika, palica in suknja kraljeva. Po poškodovanji Guddena in ker se poznajo kraljevi nohti na Guddenovem čelu, sme se sklepati, da je bil hud boj. Danes dopoldne prisegli so vojaki ustavnemu kralju Otonu in državnemu upravitelju Luitpoldu. Ministri odpeljali so se v Berg, da zabeležijo kraljevo smrt. Prebivalstvo je globoko razburjeno, z vseh cerkvá čuje se zvonjenje. Patent o vladarstvu se je izdal, da je namreč po kraljevi smrti po ustavi princ Oton njegov naslednik; ker poslednji zarad trajne bolezni vladati no more, prevzame Luitpold kot najbližji sorodnik vlado.

Monakovo 14. junija. Razburjenost vsako uro narašča. Na tisoče ljudi na ulicah. Posebna izdanja listov naznanjajo vedno nove podrobnosti. — Kralj šel je z Guddenom na sprehod, s katerega jih dolgo ni bilo nazaj. Preiskali so park in našli kralja in Guddena v jezeru. Nista bila še popolnem mrtva, a rešitev nemo-goča. O polnoči konstatovala se je smrt. — Obraz Guddena je razpraskan, tudi na vratu je poškodovan. — Še le dopoldne izvedele so se oficijalne podrobnosti. Kralj je s svojo mirnostjo vse varal, tako, da je Gudden še včeraj brzojavil: Vse gre dobro. Kralj šel je z Guddenom sam sprehajat se in se je boril z njim, ko je v jezero skočil. Klobuk in suknjo vrgel je od sebe, predno

je skočil v vodo. To se je zgodilo 5 minut pred 7. uro, kajti ta trenutek se je kraljeva ura ustavila. Kralja pogrešali so še le ob pol 10. uri, truplo pa našli ob pol 12. uri. Gudden je v obrazu opraskan. Gudden bil je močan, širokopleč, a prileten mož.

Monakovo 15. junija. Včeraj zvečer ob 8¹/₂ uri blagoslovili so dekan Türk in troje drugih dvornih duhovnikov na dvorišči grajščine Berg kraljevo truplo, katero se je potem v najpriprosteji začasni krsti na mrtvaškem vozu v čveter prepeljalo v Monakovo med jokanjem in zdihovanjem mnogobrojnih gledalcev. Za mrtvaškim vozom bili so trije vozovi z duhovniki in spremstvo. Od monakovskega predmestja Leudling naprej spremljal je mrliča oddelek težkih konjikov. V noči ob 1. uri 20 minut, nepričakovano zgodaj, pripeljal se je mrlič v mesto, zatoraj ni bilo videti občinstva. Truplo kraljevo položilo se bode v kraljevi palači na mrtvaški oder.

Razglašan je uže tudi izrek zdravnikov o bolezni kraljevi. Sklep izreka, katerega so podpisali zdravniki: dr. Gudden, dvorni svetovalc Hagen, profesor Grasshey in vodja Hubrich, se glasi: Njegovo veličanstvo je v veliki meri duševno omračen, bolezen ta zdravnikom za blazne iz skušnje dobro znana se imenuje „Parnia“; pri tej obliki bolezni polagoma se razvijajoči in ker uže dolgo vrsto let traja, je Njegovo veličanstvo izreči neozdravljivo in pričakovati je še večjega oslavljenja duševnih moči. Vsled te bolezni je izraz proste volje pri Njegovem veličanstvu izključen in se ima smatrati zadržanega v izvrševanji vladanja, to zadržanje ne bo trajalo le eno leto, temveč vse življenje.

Bolgarska. — Knez otvoril je v pondeljek z veliko slovesnostjo skupno, Bolgarsko in izhodnorumelsko sobranje s prestolnim govorom, v katerem kneznar izražuje neizmerno zahvalo za hrabrost skazano v zadnji vojski. Konečno omenja pa tudi, da so bili stroški vojske veliki, ter da bo vlada stavila predloge, kako se državno denarno stanje zopet okrepča.

Belgija. — Nova zbornica šteje po zadnjih volitvah 97 konservativcev in 41 liberalcev. Kongres delavcev o binkoštnih praznikih pretekkel je mirno.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 16. junija ob 2. uri 10 minut popoldne.

Pri carskej tarifi je Pfeifer priporočal, naj bi smeli naši kmetovalci tabak sejati, kakor Ogri. Petrolej pride v petek na vrsto.

„Wiener Zeitung“ razglašá, da so za sodnike na Kranjskem imenovani gg.: Perko za Žužemberk, Gregorin za Krško, Ekl za Kranjskogoro in Smola za Metliko.

Žitna cena

v Ljubljani 12. junija 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 82 kr. — banaške 7 gold. 30 kr. — turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 6 gold. 57 kr. — rži 5 gold. 4 kr. — ječmena 4 gold. 88 kr. — prosa 5 gold. 4 kr. — ajde 4 gold. 16 kr. — oysa 3 gold. 25 kr. — Krompir 3 gold. 58 kr. 100 kilogramov.